

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 27 november 2019

1095/2019

Statsrådets förordning

om ändring av statsrådets förordning om säker användning och besiktning av arbetsutrustning

I enlighet med statsrådets beslut

ändras i statsrådets förordning om säker användning och besiktning av arbetsutrustning (403/2008) 14, 15, 33, 35 och 37 § samt bilagan, av dem 14 § sådan den lyder i förordning 1101/2010, 37 § sådan den lyder delvis ändrad i förordning 286/2017 och bilagan sådan den lyder i förordning 286/2017, samt

fogas till förordningen en ny 14 a § som följer:

14 §

Särskilda kompetenskrav

För manövrering av följande kranar ska föraren ha avlagt lämplig yrkesexamen eller en behövlig del av en sådan examen:

- 1) mobilkranar vars lyftkapacitet överstiger 5 ton,
- 2) tornkranar vars lastmoment överstiger 25 tonmeter,
- 3) lastkranar vars lastmoment överstiger 25 tonmeter och som är avsedda att användas huvudsakligen till annat än lastning och lossning av fordon.

Arbetsarkyddmyndigheten kan av särskilda skäl bevilja arbetsgivaren tillstånd att på arbetsplatsen i fråga som förare av en viss kran anlita en arbetstagare som inte har kompetens enligt 1 mom., om denne har på något annat sätt visad förmåga och skicklighet att manövrera kranen och om arbetstagarnas säkerhet är garanterad.

14 a §

Skriftligt tillstånd av arbetsgivaren

En arbetstagare ska ha skriftligt tillstånd av arbetsgivaren för att

- 1) manövrera truckar,
- 2) manövrera personlyftanordningar,
- 3) fastgöra laster på en kran som är avsedd att användas för montering.

Innan arbetsgivaren ger ett i 1 mom. avsett tillstånd ska arbetsgivaren försäkra sig om att arbetstagaren har tillräcklig förmåga och skicklighet att på ett säkert sätt använda arbetsutrustningen och fastgöra laster.

Bestämmelserna i 1 mom. om skriftligt tillstånd av arbetsgivaren tillämpas också på manövrering av tornkranar med ett lastmoment på högst 25 tonmeter. Innan arbetsgivaren ger sitt tillstånd ska arbetsgivaren försäkra sig om att arbetstagaren, utifrån den utbildning arbetstagaren fått, har tillräcklig förmåga och skicklighet att på ett säkert sätt använda arbetsutrustningen.

15 §

Säkerheten i fråga om rörlig arbetsutrustning

Rörlig arbetsutrustning ska vara sådan att riskerna för arbetstagaren minimeras när utrustningen är i rörelse. Detta gäller också risken för att komma i kontakt med utrustningens hjul eller band. Om arbete måste utföras under transporten ska körhastigheten anpassas efter situationen.

Rörlig arbetsutrustning som kan innebära risker för arbetstagarna när den är i rörelse ska ha

- 1) anordningar som gör det möjligt att hindra att arbetsutrustningen obehörigen sätts igång,
- 2) anordningar som begränsar följderna av en eventuell kollision,
- 3) broms- och stoppdon; när säkerheten så kräver ska arbetsutrustningen kunna stoppas med ett lätthanterligt eller automatiskt nödstoppsdon, om de anordningar som normalt används slutar att fungera,
- 4) kamerautrustning eller annan motsvarande hjälputrustning som förbättrar sikten, om förarens omedelbara synfält är otillräckligt för att garantera säkerheten,
- 5) belysningsanordningar som är lämpliga för arbetet, om arbetsutrustningen ska användas i mörker,
- 6) släckutrustning om arbetsutrustningen, dess användning eller last medför brandrisk, om det inte finns någon sådan i närheten av den plats där utrustningen används.

Om det finns risk för att fjärrstyrd arbetsutrustning i normal användning kan köra på en arbetstagare eller arbetstagaren kan komma i kläm, ska arbetsutrustningen förses med anordningar som förhindrar risken för påkörning eller klämning, om det inte finns andra anordningar som förebygger denna risk. Fjärrstyrd arbetsutrustning ska förses med en anordning som automatiskt stoppar utrustningen om den hamnar utanför kontrollområdet.

33 §

Idrifttagningsbesiktning

Idrifttagningsbesiktning ska utföras innan en arbetsutrustning tas i bruk första gången eller efter ändringsarbeten som är av stor betydelse för säkerheten eller när utrustningen monteras på en ny plats eller om den tas i drift på nytt efter att länge ha varit oanvänd.

Vid idrifttagningsbesiktningen ska det säkerställas att arbetsutrustningen är korrekt monterad enligt de anvisningar som anges i 3 § och med beaktande av ändamålet med arbetsutrustningen, ändamålsenligheten hos utrustningens tillträdesleder och serviceplattformar samt den rätta funktionen hos manöver- och skyddsanordningar.

I fråga om lyftanordningar ska det dessutom vid behov utföras en provbelastning för säkerställande av hållfastheten och stabiliteten.

35 §

Grundlig återkommande besiktning av arbetsutrustning

Utöver den återkommande besiktning som avses i 34 § ska en arbetsutrustning genomgå en grundlig återkommande besiktning när utrustningen närmar sig de livslängdsgränser som tillverkaren har angett för utrustningen i fråga eller, om dessa gränser inte är kända, senast inom 10 år räknat från att arbetsutrustningen tagits i bruk första gången.

Vid valet av tidpunkt för grundliga återkommande besiktningar ska man beakta den belastning som användningen av arbetsutrustningen innebär, de skador som har iakttagits vid återkommande besiktningar samt utförda reparationer och eventuella typfel som förekommer i den berörda arbetsutrustningen.

Vid en grundlig besiktning ska sådana beståndsdelar monteras ned som är viktiga med tanke på säkerheten och vilkas funktion inte annars kan besiktas på ett tillförlitligt sätt. Vid besiktningen ska metoder för oförstörande provning tillämpas.

37 §

Besiktare som utför idrifttagningsbesiktningar och återkommande besiktningar

Den som utför idrifttagningsbesiktningar och återkommande besiktningar av en arbetsutrustning som nämns i bilagan ska vara antingen ett sakkunnigorgan vars kompetens har konstaterats av ett i 4 § 3 punkten i lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven (920/2005) avsett bedömningsorgan eller en obunden sakkunnig som godkänts av ett certifieringsorgan vars kompetens har konstaterats av ett bedömningsorgan. Ett sakkunnigorgan eller en sakkunnig ska vid behov visa upp ett intyg över sin kompetens och en skriftlig beskrivning av sina besiktningssmetoder.

Den som utför idrifttagningsbesiktningar och återkommande besiktningar ska vara förtrogen med arbetsutrustningens konstruktion, användning och besiktningsskrav samt med tillverkarens anvisningar, och personen i fråga ska kunna upptäcka eventuella fel och brister i arbetsutrustningen. Den som utför besiktningen ska självständigt utifrån säkerhetstekniska omständigheter kunna bedöma hur fel och brister i arbetsutrustningen påverkar arbetarskyddet. Den som utför besiktningen ska, i synnerhet när metoder för oförstörande provning tillämpas och risker förorsakade av elektricitet bedöms, vid behov anlita sakkunnighjälp.

En arbetarskyddsfullmäktig och den som är en arbetsutrustnings huvudsakliga användare eller en annan användare, om en huvudsaklig användare inte finns, ska om möjligt ges tillfälle att delta i besiktningen.

I fråga om sådana fartyg i trafik mellan tredjeländer som inte har en resa till Finland inplanerad innan tidsfristerna för besiktning av lyftanordningar löper ut kan en återkommande besiktning av lyftanordningar med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. utföras av en lyftanordningsinspektör som godkänts av hamnstaten.

Denna förordning träder i kraft den 1 mars 2020.

Förordningens 33 § om utförande av idrifttagningsbesiktning tillämpas dock på i bilagan avsedda hissar för underhåll av vindkraftverk från den 1 mars 2021.

I fråga om sådana betongpumpbilar, hissar för underhåll av vindkraftverk och staplingskranar som tagits i bruk före ikraftträdandet av denna förordning ska en i förordningen avsedd idrifttagningsbesiktning eller återkommande besiktning utföras före utgången av 2021.

Helsingfors den 21 november 2019

Social- och hälsovårdsminister Aino-Kaisa Pekonen

Regeringssekreterare Kaisu Ahtola

BESIKTNINGAR ENLIGT ANORDNINGSKATEGORI

	Idrifttagningsbesiktning	Återkommande besiktning	Grundliga återkommande besiktningar
Mobilkran	Sakkunnigorgan*	Sakkunnigorgan	Sakkunnigorgan
Billyft vars lyfthöjd överstiger 0,5 m och vid användningen av vilken arbete utförs under en last som endast bärs upp av lyftanordningen	Sakkunnig	Sakkunnig	Sakkunnig
Personlyftanordning	Sakkunnig*	Sakkunnig	Sakkunnig
Personlyftanordning som kräver installering	Sakkunnig	Sakkunnig	Sakkunnig
Lastkran	Sakkunnig	Sakkunnig	Sakkunnig
Lastkran vars lastmoment överstiger 25 tonmeter och som enligt tillverkaren är avsedd att användas till huvudsakligen annat än lastning av fordon	Sakkunnigorgan	Sakkunnigorgan	Sakkunnigorgan
Kran jämte banor som lyfter över 500 kg	Sakkunnig	Sakkunnig	Sakkunnig
Bygghiss avsedd för personlyft	Sakkunnigorgan	Sakkunnigorgan	Sakkunnigorgan
Tornkran	Sakkunnigorgan	Sakkunnigorgan	Sakkunnigorgan
Fartygs lyftanordning	Sakkunnigorgan	Sakkunnig	Sakkunnig
Betongpumpbil	Sakkunnig*	Sakkunnig	Sakkunnig
Hiss för underhåll av vindkraftverk	Sakkunnig	Sakkunnig	Sakkunnig
Staplingskran	Sakkunnigorgan	Sakkunnigorgan	–

* = efter betydande ändringsarbeten som avses i 33 § 1 mom.

I denna bilaga avses med

1) *kran* en maskindriven fast eller flyttbar lyftanordning som är avsedd att användas till att lyfta, förflytta eller sänka olika laster och i vilken lasten bärs upp och manövreras med hjälp av kranens konstruktion, linor, kedjor eller bomkonstruktion,

2) *tornkran* en lyftkran i vilken den bärande delen utgörs av en tornkonstruktion och tornkonstruktionens övre del av en utliggande balk som är fäst vid tornkonstruktionens övre del eller med staglinor som löper genom tornkonstruktionens topp till dess bas,

3) *mobilkran* en sådan lyftkran på hjul eller band och med en roterande övre vagn som fritt kan förflyttas från en plats till en annan med egen motor eller kopplad till ett fordon,

4) *lastkran* en kran som består av ett torn som roterar på sin fot samt av en bom som är fäst upptill i tornet och som i allmänhet monteras på en lastbil, något annat fordon, en släpvagn, en arbetsmaskin eller ett fast underlag och som huvudsakligen är avsedd att användas för lastning och lossning av fordonet, dock inte en lastkran som är monterad på en skogstraktor och som är avsedd att användas för skogsarbete,

5) *personlyftanordning* en maskindriven anordning som är stationärt installerad eller byggd på ett fordon eller ett flyttbart underlag och som är avsedd för lyftning av personer för utförande av arbete på anordningens arbetsplattform,

6) *billyft* en maskindriven anordning som är avsedd för lyftning eller lutning av en bil eller något annat fordon för service, smörjning, reparation eller något annat arbete som utförs under fordon,

7) *bygghiss* en sådan tillfälligt uppförd lyftanordning som används i byggarbete och motsvarande arbete och som har en korg som styrs längs fasta gejder eller går i en fast bana; en sådan bygghiss är avsedd att mellan två eller flera plan transportera personer eller gods inom gränserna för högsta tillåtna last,

8) *fartygs lyftanordning* en maskindriven lyftanordning som är avsedd för förflyttning av last,

9) *betongpumpbil* ett sådant maskindrivet arbetsutrustning på ett fordon som pumpar betongmassa till gjutformen genom rör som är kopplade till bomkonstruktionen,

10) *hiss för underhåll av vindkraftverk* en lyftanordning som är stationärt monterad på ett vindkraftverk och som lyfter personer från ett plan till ett annat,

11) *staplingskran* en lyftanordning som rör sig mellan olika hyllplan i lagerutrymmen och som körs av en person som rör sig med anordningen.

Med ovan avsedda lyftanordningar likställs också andra motsvarande lyftanordningar som till sin konstruktion och sina användningsegenskaper motsvarar dem.